

Ieder zijn verantwoordelijkheid

*Kaders voor afvalbakken: beleid, plaatsing
en typen in Nuenen c.a.*

projectnr. 234226.51
revisie 2

auteur(s)

ing. L. Hakze
ir. M. de Jong

Opdrachtgever

Gemeente Nuenen ca.
afdeling openbare werken

datum vrijgave	beschrijving revisie 2	goedkeuring	vrijgave
04-06-2013	eindrapport bijgesteld	L.Hakze	M. de Jong

Colofon

Projectgroep bestaande uit:

Moire Mahabier (gemeente Nuenen)
Elma van Keulen (gemeente Nuenen)
Joris Muskens (gemeente Nuenen)
Henk Langenhuizen (WSD)
Linda Hakze (Oranjewoud)
Marc de Jong (Oranjewoud)

Tekstbijdragen:

Advies- en Ingenieursbureau Oranjewoud

Fotografie:

Gemeente Nuenen
Oranjewoud B.V.

Vormgeving:

Oranjewoud B.V.

Datum van uitgave:

04-06-2013

Contactadres:

Tolhuisweg 57
8443 DV Heerenveen
Postbus 24
8440 AA Heerenveen

Inhoud

	blz.
1 Inleiding	4
1.1 Ter introductie	4
1.2 Doelstelling & resultaat	4
2 Huidige situatie	6
2.1 Inrichting	6
2.2 Gebruik	7
2.3 Beheer	8
2.4 Conclusie	9
3 Kaders afvalbakken	10
3.1 Uitgangspunten afvalbakkenbeleid	10
3.2 Plaatsingscriteria afvalbakken	13
3.3 Materiaalgebruik afvalbakken	15
4 Vervolgstappen	16
4.1 Nieuwe verzoeken en ontwikkelingen toetsen aan de criteria	16
4.2 Afvalbakkenbestand kritisch toetsen	16
4.3 Afspraken maken met ondernemers	16
4.4 Experimenteer met minder afvalbakken	17
Bijlage 1: Typen afvalbakken	18
Bijlage 2: Inventarisatie en lediging afvalbakken	19
Bijlage 3: Voorbeeld monitoringsformulier	20
Bijlage 4 Technische plaatsingscriteria afvalbakken	21

1 Inleiding

1.1 Ter introductie

Maatregelen om zwerfafval te bestrijden

De gemeente Nuenen streeft naar een openbare ruimte die verzorgd en netjes is. De beleving van de openbare ruimte wordt mede bepaald door de aanwezigheid van zwerfafval. De gemeente kan op verschillende manieren zwerfafval bestrijden, namelijk door reactieve maatregelen of door preventieve maatregelen. Een onderdeel van het dagelijkse beheer en onderhoud van de openbare ruimte is het verwijderen van zwerfafval dat in de openbare ruimte terecht komt. Het verwijderen van zwerfafval is een reactieve maatregel, het zwerfafval is immers al aanwezig en beïnvloedt op dat moment het beeld van de openbare ruimte. Preventieve maatregelen voorkomen juist zwerfafval. Bij preventie maatregelen valt te denken aan:

- **Communicatie/ voorlichting:** de goede norm vertellen en mensen wijzen op effecten.
- **Handhaving;** foutief gedrag corrigeren, zowel door zichtbare aanwezigheid (werkt preventief) als daadwerkelijk sancties opleggen.
- **Participatie:** mensen zelf betrekken bij de openbare ruimte en daarmee bewust maken.
- **Voorziening:** een plek waar mensen het afval kunnen deponeren zwerfafval te voorkomen.
- **Reiniging;** zichtbaar reinigen tijdens piekmomenten zodat mensen de inspanning ervaren.

Uiteraard is de aanpak van zwerfafval kwestie van een totaalaanpak, waarbij zowel reactieve als preventieve maatregelen tezamen het beste resultaat opleveren, zeker wanneer per locatie of gebied een specifieke aanpak wordt gekozen.

Doel van een afvalbak

Afvalbakken vormen een belangrijke preventieve maatregel in het voorkomen van zwerfafval, doordat gebruikers van de openbare ruimte dit ontstane afval in de afvalbak kunnen deponeren.

Een belangrijk doel van de afvalbakken in de gemeente vormt daarmee het bieden van service voor de gebruikers van de openbare ruimte, toeristen en passanten in Nuenen. Met de afvalbak kan men zich ontdoen van afval dat onderweg 'in een keer overbodig' wordt, zoals (eet)verpakkingen en flesjes. Hiermee wordt dit afval op een centrale plek verzameld, waarmee rondzwervend afval en vervuiling van de omgeving wordt voorkomen.

Deze rapportage gaat over afvalbakken in de openbare ruimte: openbare voorzieningen om zich te ontdoen van (zwerf)afval. Containers voor bedrijfsmatig of huishoudelijk afval, papier etc. en de inzameling daarvan blijven in deze rapportage buiten beschouwing.

1.2 Doelstelling & resultaat

Het doel van de kaders voor afvalbakken

'Het formuleren van kaders voor het toepassen van voorzieningen / afvalbakken in de openbare ruimte zodat beslissingen omtrent afvalbakken éénduidig plaatsvinden, met een afweging tussen het gewenste ambitie- en serviceniveau, de uitstraling voor de gebruikers, het effect van de afvalbak en de kosten voor plaatsing en onderhoud / lediging'.

De gemeente Nuenen biedt graag een adequaat serviceniveau aan haar inwoners, bezoekers, passanten en toeristen. Men wil goed gedrag en netjes omgaan met de openbare ruimte stimuleren. Het plaatsen van afvalbakken past in dat beleid. Aan de andere kant speelt ook de (financiële) afweging of het aantal afvalbakken wellicht niet teruggebracht kan worden, zodat wellicht minder kosten voor aanschaf, plaatsing, onderhoud en lediging nodig zijn.

Aan de hand van de voorliggende kaders beschikt de gemeente over beleid om richting te kunnen geven aan de ontwikkeling van het bestand afvalbakken en het toetsen van nieuwe verzoeken om plaatsing. De kaders maken duidelijk op welke plaats een afvalbak is gewenst. Hiermee kunnen verzoeken en initiatieven eenduidig worden beoordeeld. Dit bevordert de kwaliteit van de openbare ruimte en beoogt het efficiënt inzetten van de voorzieningen en personele capaciteit.

De kaders zijn tevens te gebruiken als toetsinstrument op het huidige bestand afvalbakken. Aan de hand van de kaders en criteria zoals in deze notitie beschreven, kan het huidige bestand worden doorgelicht. Hiermee ontstaat inzicht in de opbouw en efficiëntie van de huidige afvalbakken. Deze informatie legt de basis voor het (proefsgewijs) aanpassen van het gehele bestand afvalbakken.

Resultaat van de kaders

Een optimalisatie van het bestand afvalbakken op basis van heldere kaders, waarmee éénduidige keuzes worden gemaakt en afspraken vastliggen, zodat in toekomst uniformiteit in zowel de afwegingen als het bestand afvalbakken wordt bereikt.

2 Huidige situatie

Dit hoofdstuk beschrijft de huidige situatie ten aanzien van afvalbakken in de gemeente Nuenen, waarbij wordt ingegaan op de huidige inrichting (typen, aantallen, plaatsing), het gebruik van de bakken en het beheer (lediging, onderhoud). Op basis van de huidige situatie wordt een analyse gegeven op het bestand aan afvalbakken.

2.1 Inrichting

Aantallen

Alle afvalbakken zijn vastgelegd op lijsten voor de uitvoering / lediging. Binnen de gemeente komen momenteel ca. 195 afvalbakken voor op een 150-tal verschillende locaties. Dit is 8,6 afvalbak per 1.000 inwoners. Daarmee zit Nuenen onder het landelijk gemiddelde van circa 10 tot 14 afvalbakken per 1.000 inwoners. Opvallend is dat er in het buitengebied circa 40 tot 50 bakken staan, een relatief groot aantal. In bijlage 2 staat een overzicht van het geïnventariseerde aantal afvalbakken per locatie met de bijbehorende ledigingsfrequentie.

Typen afvalbakken

In de gemeente zijn diverse soorten afvalbakken aanwezig. Door de jaren heen zijn in de gemeente Nuenen door diverse projecten verschillende typen afvalbakken gekozen, dit heeft geleid tot een gevarieerd bestand aan afvalbakken. In bijlage 1 zijn de diverse typen bakken welke verspreid door de gemeente voorkomen als afbeelding opgenomen. Het merendeel van de bakken bestaat uit:

- Bammens Capitole (geel)
- Bammens Capitole (groen)
- Portello (blauw/geel)
- Blikvangers

De Bammens Capitole voldoet goed. Wel zijn er nog verschillende kleuren aanwezig. De Portello wordt toegepast in de centra. Aandachtspunt is dat de gewenste luxere uitstraling niet altijd bereikt wordt, omdat de gekleurde coating niet goed hecht aan de staanders en buizen, of omdat het handvat vernield wordt.

Sommige ondernemers (winkels, tankstations, cafetaria, maar ook gymzalen, zwembad etc) maken gebruik van de Nederland Schoon bak. Vaak staat deze binnen of op het eigen terrein.

Bij afvalcontainerverzamelplekken¹ en ondergrondse container locaties worden geen afvalbakken geplaatst. Deze zijn daar niet nodig. Bij glasbakken worden wel afvalbakken geplaatst.

Plaatsing

Op dit moment wordt de plaatsing vooral ad hoc uitgevoerd. Er zijn geen eenduidige kaders of richtlijnen vastgesteld. Het huidige bestand afvalbakken is in de jaren gegroeid op basis van diverse factoren, waarvan de voornaamste redenen zijn:

- verzoeken van burgers;
- nieuwe projecten (bv. herinrichting of nieuwe ontwikkeling);
- plaatsing rondom specifieke voorzieningen zoals milieuperrons of bij bankjes;
- plaatsing op praktisch inzicht door medewerkers van de wijkteams of WSD.

¹ Denk aan verzamelplekken in het kader van clustering/nesteling, containerverzamelplekken zoals bij de Hongerman.

2.2 Gebruik

Vulgraad

Op dit moment kan het gebruik van de bakken door mensen worden omschreven als gemiddeld. Het algemene beeld van de betrokken buitendienst en WSD medewerkers is dat zomers de meeste afvalbakken voor ca. 80% gevuld zijn voordat ze geleegd worden. Er zijn echter een aantal uitzonderingen, op intensief gebruikte locaties, zie ook hieronder. In de winterperiode zijn de meeste bakken voor maximaal 50% gevuld bij lediging.

Afvalbakken voor & door ondernemers?

Sommige afvalbakken worden zeer intensief gebruikt en vragen daarom regelmatige lediging. Opvallend is dat dit veelal afvalbakken zijn in de buurt van supermarkten zoals de C1000, Albert Heijn, Linders, de ijsalon, het tuincentrum Intratuin, winkelcentra (HEMA). Op dergelijke locaties staan openbare afvalbakken direct bij de entree van het verkooppunt. Deze afvalbakken puilen regelmatig uit en zijn overvol met afval afkomstig van de bezoekers / klanten van deze ondernemers. De betreffende ondernemers hebben geen eigen voorzieningen of afvalbakken geplaatst. Op grond van de AmvB Horeca (art 3.4.1) zijn de betreffende ondernemers verplicht om zelf in een straal van ongeveer 25 m alle etenswaren, de verpakkingen daarvan en ander uit de inrichting afkomstig materiaal, zwerfafval etc. zo vaak als nodig te verwijderen (artikel 3.4.1). Blijkbaar is men niet op de hoogte van deze regel en heeft de gemeente in het verleden ook openbare afvalbakken binnen deze 25 meter grens geplaatst.

Een enkele supermarkt (ALDI) heeft een eigen (afwijkend type) afvalbak op de eigen parkeerplaats, een gewaardeerd initiatief. Door het open type bak geeft dit echter veelal een vervuild beeld. Bij cafetaria etc. zijn nauwelijks tot geen gemeentelijke afvalbakken binnen de 25 m geplaatst. Daar is echter nauwelijks tot geen sprake van vervuiling.

Markt

Op maandagmiddag vindt de weekmarkt plaats. Ondernemers dienen hun eigen afval weer af te voeren en doen dat ook. Wel is het aanliggende parkeerterrein op dinsdag dan sterk vervuild.

Dump afval & oneigenlijk gebruik

De gemeente heeft DIFTAR voor de inzameling van (huishoudelijk) afval. Op enkele locaties zijn de afvalbakken gevoelig voor dump van afval of worden ze onbedoeld gebruikt. Regelmatig wordt er op sommige locaties dan huisvuil aangetroffen in de afvalbakken. Met name ouderen doen aan zogenaamde 'pedaalemmer' dump. De gemeente lost dit probleem pragmatisch op, door een afsluiter te bevestigen, zodat de opening van de afvalbak kleiner wordt. Daarnaast worden bewoners aangesproken en geïnformeerd dat dit oneigenlijke gebruik van de afvalbak niet toegestaan is. Aan de hand van het gebruik worden deze afsluiters toegepast.

Blikvangers

Op enkele routes langs doorgaande wegen zijn blikvangers aangebracht. De ervaringen zijn wisselend. Enkele blikvangers zijn verwijderd omdat ze meer dump en illegaal aangeboden huishoudelijk afval opleverden dan zwerfafval. Waarschijnlijk heeft dit te maken met de locatie en (te) weinig zichtbaarheid voor passanten.

Op enkele andere locaties werkt het wel. Op deze zogenaamde snoeproutes zorgen de blikvangers er voor dat er vooral zwerfafval in (en direct rondom) de blikvanger geconcentreerd wordt in plaats van over een lange strook in de berm. Hiermee wordt het gewenste gedrag bereikt. Deze concentratie van zwerfafval is ook kosteneffectief omdat maar één plek hoeft te worden gereinigd.

Hondenpoep

In de gemeente geldt een algemene opruimplicht van hondenpoep. Zakjes met hondenpoep mogen overal in de standaard afvalbak gegooid worden. De ervaring van (buur) gemeenten leert dat men in specifieke hondenpoepbakken namelijk geen gewoon zwerfafval meer gooit.

JOP

Op de jongeren ontmoetingsplaats (JOP) is een bijzondere afvalbak geplaatst: hufproof. Dit is een rechtop geplaatste, deels ingegraven betonnen buis. Deze constructie is vandalisme en brandbestendig. Hij wordt periodiek met de prikker of schop geleegd.

Afvalbak als service of trekt meer afval aan?

Na de herinrichting van de Berg en Prullekeshof, veelgebruikte lunchroutes in het centrum, was in eerste instantie geen afvalbak teruggeplaatst. Bij de Lindeboom leidde dat er toe dat er geen afval meer in de omliggende beplanting werd gegooid. Een afvalbak trekt als het ware ook afval aan en legitimeert dat men zich daar van afval kan ontdoen, ook buiten of naast de bak. Blijkbaar leidt het niet (meer) aanwezig zijn van een afvalbak tot een andere gedragsnorm, namelijk om het afval mee te nemen. Op verzoek van ondernemers zijn de afvalbakken uiteindelijk weer teruggeplaatst.

In het buitengebied zijn ook mogelijkheden om afvalbakken te verwijderen. Natuurbezoekers zijn over het algemeen geneigd om hun afval ook weer mee te nemen. Bij picknickplaatsen wordt wel een afvalbak aangeboden. Staatsbosbeheer volgt een dergelijk beleid: afvalbakken uit de bossen en natuurgebieden en alleen bij entrees, parkeerplaatsen etc.

2.3 Beheer

Lediging van de bakken

De lediging van de afvalbakken gebeurt volgens een vaste frequentie, op basis van de ervaringen van de uitvoering. Afhankelijk van de vulgraad (maximaal 80% volgens bestek) worden de afvalbakken in de betreffende periode geledigd:

- Maandag, dinsdag en donderdag zijn de ledigingsdagen
- Tweemaal per week: Europalaan en Heikampen
- Eenmaal per week: overige locaties (zie bijlage 2)

Sommige locaties worden vaker geleegd. Zoals het centra wordt drie keer in de week gedaan en in drukke perioden worden de afvalbakken bij ondernemers (ijssalon, C1000, Intratuin etc.) dagelijks geledigd. In het weekend wordt niet geleegd. Dat leidt er toe dat na drukke dagen er op maandag een piek in de vervuiling en het reinigen is.

Kwaliteit afvalbakken

De technische staat en verzorging van de afvalbakken scoort - naar inzicht van de uitvoering - een ruime voldoende (basis tot hoog niveau). Er zijn nog geen objectieve cijfers beschikbaar. Men is van mening dat de afvalbakken er schoon en netjes uitzien. Incidenteel zit er graffiti op afvalbakken, circa 5%. Vandalisme komt weinig voor. Tussen kerst en oud & nieuw worden een aantal afvalbakken verwijderd om vandalisme te voorkomen.

Er worden op dit moment objectieve gegevens verzameld, door conform de landelijke CROW-methodiek de toestand van de afvalbakken te monitoren. Hieruit zal een (objectief) kwaliteitsniveau komen voor de onderhoudstoestand (technische staat, heel recht, vast etc.) en de verzorging van de afvalbakken (vulgraad, vervuiling, bekladding etc.).

2.4 Conclusie

Ten aanzien van het huidige bestand afvalbakken kan het volgende worden geconcludeerd:

- Er zijn voldoende afvalbakken in de gemeente.
- Diverse typen afvalbak maakt vervanging lastig, m.n. de afwijkende typen die niet meer bestelbaar zijn.
- Keuzes voor plaatsing worden door diverse afdelingen en medewerkers gemaakt, waardoor weliswaar afvalbakken worden geplaatst, maar waarbij geen eenduidige visie is vastgesteld voor de gebruikers van de afvalbak en aantallen of plaatsing niet gestuurd wordt.
- Gebruik van de bakken is gemiddeld, waarbij enkele bakken minder gebruikt worden of oneigenlijk worden gebruikt voor dump of als afvalcontainer.
- Er wordt veel tijd ingezet voor het ledigen van afvalbakken bij ondernemers, waar men deze meer op de eigen verantwoordelijkheid mag aanspreken.
- Het beheer is op orde met vaste ronden en tijdig ingrijpen bij incidenten.

3 Kaders afvalbakken

Dit hoofdstuk beschrijft de kaders voor de keuze voor en plaatsing van afvalbakken. Paragraaf 3.1 geeft de algemene kaders voor afvalbakken. Paragraaf 3.2 beschrijft de plaatsingscriteria en in paragraaf 3.3 is een checklist opgenomen om toekomstige keuzes omtrent afvalbakken te structureren.

Kennisorganisatie CROW en Nederland Schoon hebben in een publicatie 'afvalbakken in de openbare ruimte' een basisleidraad voor het plaatsen van afvalbakken gegeven. De strategieën voor de plaatsing van afvalbakken zijn gebaseerd op de thema's als vindbaarheid, gebruiksgemak, aantrekkelijkheid en bewustwording. De beleidslijnen in deze paragraaf zijn tot stand gekomen met gebruik van dit document, toegepast op de gemeentelijke situatie. De gemeente Nuenen kan met deze beleidskaders richting geven aan de ontwikkeling van het bestand afvalbakken binnen de gemeente.

Het afvalbakkenbeleid in Nuenen wordt ingericht op basis van drie verschillende niveaus:

- beleidsmatige uitgangspunten (paragraaf 3.1): wat willen we bereiken met het plaatsen van afvalbakken, welke doelstellingen en uitgangspunten hanteren we?
- plaatsingscriteria (paragraaf 3.2): voor de plaatsing van bakken op verschillende typen locaties.
- materiaalgebruik (paragraaf 3.3): wat voor type bak past op welke plek, welke kleurstelling?

3.1 Uitgangspunten afvalbakkenbeleid

Eigen verantwoordelijkheid

De gemeente Nuenen biedt afvalbakken als service naar de gebruiker van de openbare ruimte. Daarbij streeft de gemeente naar een zo klein mogelijk bestand afvalbakken (saneren waar mogelijk). Waarbij iedereen zijn eigen verantwoordelijkheid neemt. Gemeente, bewoners en ondernemers zijn samen betrokken bij het schoonhouden van de woon- werk- en leefomgeving. Door een doordachte locatiekeuze, herkenbaarheid in type en kleur en nette uitstraling worden de afvalbakken door mensen herkend, gebruikt en kostenefficiënt geledigd en onderhouden.

1. Stimuleren en service bieden

Gemeente Nuenen wil de gebruikers van de openbare ruimte stimuleren om zelf hun eigen afval mee te nemen en op te ruimen. Niet overal wordt daarom een afvalbak geplaatst. Omdat het plaatsen, onderhouden en ledigen van een afvalbak kosten met zich meebrengt wordt als uitgangspunt gehanteerd: "nee, tenzij.."

2. Afvalbakken voorkomen zwerfafval, maar trekken ook zwerfafval aan

Afvalbakken dragen bij aan het verminderen van het zwerfafval op straat. Het biedt mensen die verantwoord met hun (consumptie)afval willen omgaan de mogelijkheid om het op een juiste wijze te verwijderen. Anderzijds is de ervaring dat een afvalbak ook (kan) leiden tot afval naast de bak, vooral op locaties die minder goed in het zicht liggen. De afvalbak moet vindbaar en zichtbaar zijn, door een goed gekozen locatie, en aantrekkelijk, dus heel en schoon. Dit betekent dat het plaatsen van een bak ook kosten met zich meebrengt voor onderhoud en lediging. Plaatsing vindt daarom zorgvuldig plaats.

3. Afvalbakken plaatsen waar geconsumeerd of geproduceerd wordt

Afvalbakken worden geplaatst waar afval ontstaat: bijvoorbeeld door consumptie of verkoop. Hierdoor kan het afval direct verzameld worden en wordt voorkomen dat het in de omgeving terecht komt. Bij consumptie gaat het om locaties als speelplekken, wandelroutes, jop's etc. Verkoop en productiepunten zijn bijvoorbeeld winkels, horeca etc.. Op dergelijke locaties worden afvalbakken geplaatst.

4. Ondernemers nemen zelf hun verantwoordelijkheid

Ondernemers van horeca, winkels en verkooppunten zijn zelf verantwoordelijk voor het plaatsen van afvalbakken en schoonhouden van de directe omgeving. Ze zorgen zelf voor het plaatsen van (mobiele)

afvalbakken in de buitenruimte en het tijdig en voldoende schoonhouden van de omgeving (in een straal van 25 m). De gemeente plaatst slechts (vaste) afvalbakken buiten deze grens. Met de huidige ondernemers in gesprek gaan en in gesprek blijven om bewustwording van de regels en verwachting te bespreken en een overgang te benoemen. Ook wordt dan afgesproken wat voor type bakken / voorzieningen de gemeente plaatst en wat van de ondernemer verwacht wordt om bv Nederland-Schoon bakken of eigen verplaatsbare afvalbakken neer te zetten.

5. Evenementen zorgen zelf voor afvalbakken

In Nuenen is veel te doen, er zijn regelmatig evenementen in het dorp. De organisatoren van evenementen dragen zelf zorg voor het schoonhouden van het terrein, het plaatsen van voldoende afvalbakken en het ledigen daarvan. Ook hier geldt de eigen verantwoordelijkheid, waar nodig worden de voorwaarden en vergunningen aangepast. De gemeente stelt leenbakken (mini-containers) beschikbaar, die op de gemeentewerf door de organisator opgehaald kunnen worden. Bij nationale feesten, zoals Koninginnedag en de intocht van Sinterklaas zorgt de gemeente voor de afvalinzameling en reiniging.

6. Afvalbak gebruiken waarvoor bedoeld

De afvalbak in de openbare ruimte is niet bedoeld voor huishoudelijk of bedrijfsmatig afval. Wordt dit toch geconstateerd, dan worden praktische maatregelen genomen om verkeerd gebruik tegen te gaan, bijvoorbeeld met een afsluiter om vuilniszakjes tegen te gaan. Waar nodig wordt handhavend opgetreden, informeren, aanspreken en indien nodig bekeuren. Voorlichting over het correcte gebruik van de afvalbakken. In het uiterste geval wordt de afvalbak verwijderd.

7. Snoeproutes schoonhouden

Op zogenaamde snoeproutes (routes van jongeren van/naar de middelbare school) worden blikvangers geplaatst. Deze blikvangers worden alleen geplaatst op zichtbare locaties langs de hoofdroutes. Blijkt dat er oneigenlijk gebruik optreedt² of dat het niet meer kosteneffectief is, dan worden ze verwijderd.

8. Niet overal een afvalbak

In principe wordt op een locatie niet meer dan één bak geplaatst, tenzij dat niet logisch is vanwege de gebruiksdruk of de loopafstand. Dit betekent dat niet bij elke bank een afvalbak geplaatst hoeft te worden. Bij een groep banken past wel een afvalbak. Overigens wordt de bak niet te dicht bij de bank geplaatst, in verband met gebruiksgemak en overlast van bv. stank, of insecten.

9. Afvalbak bij glasbakken, ondergrondse containers en verzamelplekken

Bij glasbakken worden afvalbakken geplaatst om eventueel de lege plastic tas kwijt te kunnen. Dergelijke bakken worden zichtbaar geplaatst. Bij hotspots en stelselmatige vervuiling / bijplaatsing wordt de afvalbak daar verplaatst of verwijderd.

Een afvalbak bij ondergrondse containers of bij een verzamelplek van containers (clusterlocatie voor nesteling) dient alleen in uitzonderlijke gevallen geplaatst te worden. Een afvalbak kan in dit soort situaties bijplaatsing van huishoudelijk afval in de hand werken.

² De blikvangers worden vanwege hun grote inworpopening vaak gebruikt voor het dumpen van huishoudelijk afval in zakken.

10. hondenloslooplegebieden en overlast van hondenpoep

In Nuenen zijn diverse locaties aangewezen als hondenloslooplegebied (of hondenlosloopweg). In een aantal van de aangewezen hondenloslooplegebieden geldt een opruimplicht. Deze gebieden worden wel voorzien van een of meerdere afvalbakken. Voor alle andere gebieden dient de noodzaak van een afvalbak te worden beoordeeld op basis van de plaatsingscriteria.

11. Praktische kennis blijven gebruiken

De inbreng van de werkvloer (wijkteams en WSD) is onontbeerlijk bij de plaatsing van afvalbakken. Zij hebben de kennis van de goed (en minder goed) gebruikte bakken, vervuilingssnelheid en vulgraad van de afvalbakken. Periodiek (1 x per jaar) met zwerfvuilteam beoordelen van nut en noodzaak van een afvalbak.

12. Nette en uitnodigende afvalbakken

De afvalbakken moeten bruikbaar en uitnodigend zijn: schoon, recht en heel. Afvalbakken mogen niet uitpuilen of overlopen. Scheve bakken worden rechtgezet en vernielde bakken worden vervangen.

Voor de planmatige vervanging wordt rekening gehouden met een gemiddelde levensduur van 10 tot 12 jaar.

13. Schade en vernieling

Vernielde bakken worden binnen 2 weken vervangen. Gevaarlijke bakken worden bovendien direct verwijderd. Schade bij oud- en nieuw wordt voorkomen door de bakken op vandalisme gevoelige plaatsen tijdelijk af te sluiten of tijdelijk te verwijderen. In het kader van "Samen doen we meer", kan ook een burger een rol hebben in het afsluiten of tijdelijk verwijderen van de afvalbak.

14. Posters en andere informatieve uitingen op de afvalbak

Afvalbakken kunnen uitstekend dienen voor informatieve uitingen. Dit kan door het tijdelijk beplakken van afvalbakken met verwijderbare stickers en posters op de afvalbak. Op deze manier wordt de winnende tekening van de jaarlijkse zwerfafvalwedstrijd onder basisscholen in de publiciteit gebracht. Ook is het mogelijk om posters die in het kader van "Samen doen we meer" zijn gemaakt, te plakken op de afvalbakken.

15. Adoptiebak

Steeds meer gemeenten laten bewoners een afvalbak adopteren. Dit houdt in dat de bewoner de afvalbak ledigt, onderhoud en de binnenbak verwijderd tijdens oud op nieuw (29 december weghalen 2 januari weer terug plaatsen). De bewoner gaat een adoptieovereenkomst aan met de gemeente. Een adoptie afvalbak kan ook aangevraagd worden als bewoner veel last van afval heeft in de eigen straat. Deze optie moet nog nader uitgewerkt worden.

16. Afvalbakken voor gescheiden inzameling van afval

Voorzieningen voor het gescheiden aanbieden van afval in de openbare ruimte hebben een positief effect op het weggooigedrag. Er zijn proeven gedaan met het gescheiden van afval (restafval, opk en plastic) in de openbare ruimte (o.a. in de gemeenten Huizen en Weesp). De respons op de gescheiden inzameling van papier en kunststof was zelfs beter dan bij de inzameling van papier en kunststof dat vrijkomt in huis. Deze optie moeten we in de gaten houden.

3.2 Plaatsingscriteria afvalbakken (zie bijlage 4)

Op basis van bovenstaande uitgangspunten zijn bestaande bakken beoordeeld en waar nodig verplaatst of verwijderd (van Goghplein, Bernhardstraat, Panakkers). Nieuwe verzoeken worden hieraan getoetst door de beheerder. Niet op elke locatie wordt op elk verzoek een afvalbak geplaatst. Er moet een duidelijke noodzaak voor een bak zijn, bijvoorbeeld vanwege de gebruiksdruk of verkeersstromen (voetgangers, scholieren etc.), verblijfsfunctie (banken of speelplek), of het ontstaan van zwerfafval (verkoop of consumptie). Daarbij neemt de gemeente mee dat:

- mensen zelf hun afval kunnen meenemen (stimuleren)
- bedrijven/ winkels zelf een afvalbak dienen te plaatsen (verantwoordelijkheid)
- het effect van de bak wordt afgewogen tegen de inspanning voor onderhoud (efficiency)

Hier past een afvalbak

Winkels/horeca

- ☐ in (buurt) winkelcentra: op openbaar terrein en buiten 25 m van de ondernemer / verkooppunt

Verkeer en vervoer

- ☐ opstap en overstapplaatsen openbaar vervoer bij bushaltes
- ☐ blikvangers bij routes van jeugd ('snoeproutes')

Ontspanning/recreatie

- ☐ in parken
- ☐ bij speelterrein/ speelelement
- ☐ bij picknicktafel
- ☐ evenementen (leenbakken)
- ☐ tijdens nationale feesten

Algemeen

- ☐ bij glasbakken
- ☐ op hondenlosloopegebieden (met een opruimplicht)

Checklist voor plaatsing afvalbakken

De checklist op de volgende pagina ondersteunt de keuze voor plaatsing van nieuwe afvalbakken en wordt gehanteerd bij ieder plaatsingsverzoek en bij wijziging van een afvalbak. In bijlage 4 staat voor verschillende gebiedstypen een samenvattend advies voor plaatsen en onderhouden van afvalbakken.

Checklist afweging plaatsing en meest geschikte locatie afvalbak				
		Fase 1: afweging plaatsing afvalbak	vervolgstap	actie
1	Vol doet de locatie aan plaatsingscriteria?			
	a	ja, locatie staat in criteria	stap 2	ga verder
	b	nee, maar locatie kan als proeflocatie worden aangewezen	stap 2	ga verder
	c	nee	-	nee, geen bak
2	In welk gebied bevindt de locatie zich?			
	a	woonwijk of bedrijventerrein	stap 3a	ga verder
	b	centrum / accentplek	stap 3b	ga verder
	c	buitengebied: toeristisch of	stap 3a	ga verder
	d	overig (zoals particulier terrein of buitengebied)	-	nee, geen bak
3	Welk type afvalbak wordt toegepast?			
	a	Bammens capitole	stap 5	ga verder
	b	Portello	stap 5	ga verder
	c	overig	-	nee, geen bak
4	Zijn alle betrokken op de hoogte/ geraadpleegd?			
	a	ontwerper	stap 4b	ga verder
	b	werkvoorbereider	stap 4c	ga verder
	c	beheerder	stap 4d	ga verder
	d	externe partijen (projectontwikkelaar, aannemer)	stap 4e	ga verder
	e	alle betrokkenen betrokken/ inbreng geleverd?	stap 5	indien ja, ga verder
5	Randvoorwaarden designbak centrum/ accenten?			
	a	de afvalbak is van robuust materiaal (staal/ beton)	stap 6	ga verder
	b	de afvalbak is eenvoudig te bestellen via leverancier	stap 6	ga verder
	c	de afvalbak is leverbaar in goede kleur	stap 6	ga verder
	d	de bak heeft een voldoende grote inwerpopening	stap 6	ga verder
	e	de afvalbak is door 1 persoon te plaatsen	stap 6	ga verder
	f	bak voldoet niet aan een van deze eisen	-	nee, geen bak
6	Capaciteit: afgestemd op gebruik?			
	a	op de locatie is nog geen bak aanwezig	stap 7	ga verder
	b	de capaciteit van aanwezige bakken is niet voldoende	stap 7	ga verder
	c	de capaciteit van de bakken is voldoende	-	nee, geen bak
	Fase 2: kiezen van locatie voor afvalbak		actie	
7	Plaatsing: zichtbaar en bruikbaar?			
	a	de plaats van de afvalbak is niet zichtbaar		kies een andere plek
	b	de afvalbak is niet bereikbaar voor passanten		kies een andere plek
	c	de afvalbak is niet bereikbaar voor minder-validen		maak een afweging
	d	de inwerpopening is niet eenvoudig bereikbaar		draai de bak
	e	de afvalbak voldoet niet aan een de eisen a t/m d		andere plaats kiezen
8	Beheerfase: de afvalbak speelt de beheerder/ anderen parten?			
	a	de afvalbak is niet bereikbaar voor lediging		plaats de bak anders
	b	de afvalbak levert extra obstakels op voor veegwagen e.d.		plaats de bak anders
	c	de afvalbak wordt continu beschadigd (vandalisme e.d.)		plaats de bak anders
	d	indien afvalbak niet voldoet aan de eisen a t/m c		verplaatsen/ verwijderen
9	Gebruik van afvalbak?			
	a	de bak wordt goed gebruikt		geen actie
	b	de bak is vaak vol/ vraagt extra lediging		plaats aanvullende bak
	c	de bak wordt nauwelijks/ niet gebruikt		verwijder de bak

3.3 Materiaalgebruik afvalbakken

Inrichting: typen en vormgeving

De keuze voor het type afvalbak is:

- Standaard: Bammens capitole, kleur geel
- Centra: Portello, geel met blauwe staanders
- Snoeroutes: blikvangers

Afb. 1: Bammens capitole

Afb. 2: Portello

Afb. 3: Blikvanger

Kleur

In de gehele gemeente is de kleur voor de standaard bak geel. De afvalbakken die van deze kleur afwijken worden bij einde levensduur, vervangen door een gele bak.

Overige voorwaarden

Indien wordt afgeweken van de standaard gelden de volgende factoren ter toetsing door de beheerder:

- Eenvoudig inwerpen (inwerpopening op goede plek en voldoende groot voor gemiddeld afval (flesjes, blikjes, patatbakje)
- Voorkomen van dumping in de afvalbak (inwerpopening niet te groot)
- Allen dezelfde (opvallende gele) kleur
- Bakken zijn naderhand (minimaal voor periode van 10 jaar) eenvoudig na te bestellen via een Nederlandse leverancier.
- Robuust materiaal (staal, kunststof) dat geen vuil aantrekt en makkelijk schoon te maken is.

Inrichting: zichtbaarheid en bereikbaarheid

Om de bakken voor bezoekers vindbaar en herkenbaar te maken zijn van belang:

- Zichtbaar plaatsen zodat afvalbak voor passanten zichtbaar is.
- Bereikbaar voor alle gebruikers van de locatie (ook minder validen, kinderen etc).
- Plaatsing op of in directe omgeving van looproute, maximaal 5 meter.
- Binnen 'gebruiks bereik': op of direct naast de looproutes aan de juiste zijde (rechtse zijde).
- Op verblijfplekken binnen 5 meter van rustplekken.
- Inwerpopening aan zijde waar de meeste mensen de bak passeren.
- Beheerbewust toepassen: rekening houden reiniging (bv. doorgang veegwagen) en voorkomen van extra obstakels (aan bestaande paal bevestigen) zodat onnodig tijdverlies van andere beheermaatregelen (onkruid verwijderen, straatvegen) wordt voorkomen.

Beheer en onderhoud

De onderstaande voorwaarden dragen bij aan een efficiënt beheer van de afvalbakken, waaronder zowel technische staat als lediging wordt verstaan.

- Eenvoudig bereikbare plaatsen/ geen obstakels voor lediging, waarbij zo min mogelijk afstand tot de wagen vanwege het tillen met de zak.
- Een afstemming tussen de capaciteit van de afvalbakken en ledigingsfrequentie, waarbij reistijd voor lediging en capaciteit op de locatie tegen elkaar zijn afgewogen zijn.
- Een vrije doorgang om de bak, met voldoende werkruimte voor lediging en onderhoud.
- Toepassen van uniforme typen en kleur van afvalbakken, voor snelle levertijd bij vervanging.

4 Vervolgstappen

De huidige situatie en kaders voor afvalbakken vormen tezamen het uitgangspunt voor de vervolgstappen. Tijdens deze stap staat het uitrollen van de kaders centraal. Daarnaast zal het huidige bestand afvalbakken onder de loep worden genomen en verder worden geoptimaliseerd.

4.1 Nieuwe verzoeken en ontwikkelingen toetsen aan de criteria

De voorgestelde werkwijze betekent op sommige aspecten een wijziging in het bestaande beleid. De nieuwe beleidskaders moeten vanzelfsprekend intern gecommuniceerd worden onder alle betrokkenen, van voorbereiding tot uitvoering teneinde de kaders ten uitvoer te brengen. Ook belanghebbenden zoals bedrijven en burgers moeten geïnformeerd worden over de kaders zodra ze een verzoek indienen voor het plaatsen van afvalbakken. Eventueel is het eenmalig bekendmaken van de kaders mogelijk.

Na vaststelling van de kaders worden alle ontwikkelingen en verzoeken omtrent afvalbakken getoetst aan de uitgangspunten en criteria middels de checklist. Hierbij gelden de kaders als vast uitgangspunt. Afwijkingen dienen onderbouwd te worden, waarna per situatie een besluit wordt genomen door de betreffende beheerder.

4.2 Afvalbakkenbestand kritisch toetsen

Alle afvalbakken zijn in kaart gebracht door middel van een monitoring door de uitvoerende dienst (wijkteam en WSD). De huidige bakken worden door de beheerders gemonitord op type, kwaliteit, gemiddelde vulgraad en inspanning voor lediging. Deze informatie wordt minimaal een half jaar gevolgd waardoor inzicht ontstaat in de afvalbakken (zie bijlage 3 voor een voorbeeld van een monitoringsformulier).

De monitoringsgegevens worden door de beheerders aan een analyse onderworpen. De gegevens worden gebruikt voor het toetsen van het huidige bestand afvalbakken. Per afvalbak wordt een keuze gemaakt uit 1) laten staan, 2) verplaatsen, 3) verwijderen. Daarnaast kan worden besloten tot het bijplaatsen van afvalbakken. Aanbevolen wordt om de acties uit het uitvoeringsplan in een eenmalige inhaalslag uit te voeren. Vervolgens wordt continu op basis van monitoringsgegevens en ontwikkelingen het bestand afvalbakken aangepast.

4.3 Afspraken maken met ondernemers

Een van de uitgangspunten van het afvalbakkenplan is het nemen van de eigen verantwoordelijkheid. Aandachtspunt zijn de afvalbakken die bij ondernemers staan. De gemeente leegt in sommige gevallen dagelijks afvalbakken bij ondernemers. Deze zijn door de gemeente vanuit goede wil neergezet en de ondernemers zijn zich daarop gaan aanpassen. In goed overleg met de betrokken ondernemers worden de (wettelijke) verplichtingen besproken en worden de verantwoordelijkheden gedeeld en neergelegd waar ze horen. Hiervoor worden met ondernemers afspraken gemaakt.

Voor de realisatie van deze afspraken kan (net als voor dit rapport) gebruik worden gemaakt van ondersteuning. GemeenteSchoon biedt effectieve hulp aan gemeenten om een schonere leefomgeving te bereiken. Onderdeel van dit programma is ondersteuning door geselecteerde adviesbureaus op voor gerichte locaties of op specifieke thema's. Het vergroten van participatie, zelfbeheer en zelfwerkzaamheid door ondernemers of bewoners is een thema waarvoor ondersteuning mogelijk is.

4.4 Experimenteer met minder afvalbakken

Sommige locaties hebben mogelijk baat bij het verwijderen van een afvalbak. In de bos- en natuurgebieden bijvoorbeeld wordt daarmee de norm bevestigd dat afval hier niet thuishoort. Op dergelijke plekken kunnen gerichte experimenten uitgevoerd met het verwijderen van de afvalbak.

Gedurende een vooraf vastgestelde periode wordt de bak verwijderd en wordt het resultaat gemeten (vulgraad van overige bakken en eventueel zwerfafval in de omgeving). Voorafgaand aan het experiment wordt een nulmeting uitgevoerd, waarmee het effect van de weghalen van de afvalbak na de proefperiode kan worden vergeleken en een definitieve beslissing wordt genomen. Soortgelijke experimenten of proeven zijn ook in te zetten voor het bijplaatsen van afvalbakken.

Bijlage 1: Typen afvalbakken

Bijlage 2: Inventarisatie en lediging afvalbakken

dag	hoevaak per week	adres	aantal	aantal lijst joris	type	kleur
maandag		3 van Goghstraat	8	9	capitole	geel
		3 Klooster	2	2	capitole	geel
		3 Park	7	10	capitole	geel
		3 Drietiip	3	3	capitole	geel
		3 C1000	6	3	capitole	geel
		3 Boord	1	2	capitole	geel
		3 Lissevoord	1	1	capitole	geel
		3 Gemeentehuis	1	1	capitole	geel
		3 Van Goghhuys	1	1	capitole	geel
		3 Houtrijk	1	3	capitole	geel
		3 Langlaar	1		capitole	geel
		3 Steenen huys	6		capitole	geel
		3 Jan Linders	1		capitole	geel
		3 Margot Begemanstraat	1		capitole	geel
		3 Van Goghplein	4		capitole	geel
		3 Oude Postkantoor	1		capitole	geel
		3 De Akkers	1		capitole	geel
		3 Gemeentevijver	7		capitole	geel
		3 parkstraat	10		capitole	geel
		3 Busbaan	5		capitole	geel
		3 Eikelkampen	3		capitole	geel
		3 Kppersalon	1		capitole	geel
		3 Helsestraat	1		grote ronde grijs	
		3 Broek	1		capitole	geel

dag	hoevaak per week	adres	aantal	type	kleur
dinsdag		1 oude landen	1	capitole	geel
		1 hemelspad	1	capitole	geel
		1 revelinsheide	4	capitole	geel
		1 strandbad	4	capitole	geel
		1 polakkerspad	3	capitole	geel
		1 geldropsedijk	1	capitole	geel
		1 veltakkers	1	capitole	geel
		1 keizershof	1	capitole	geel
		1 opwettenseweg	1	capitole	geel
		1 brabantring	4	capitole	geel
		1 reveling	2	capitole	geel
		1 meijerijlaan	1	capitole	geel
		1 vallestap	2	capitole	geel
		1 egelantierlaan	1	capitole	geel
		1 valeriaanlaan	1	capitole	geel
		1 herikhof	1	capitole	geel
		1 molvenseerven	2	capitole	geel
		1 puyven	1	capitole	geel
		1 kid society erica	1	capitole	geel
		1 heikampen	1	capitole	geel
		1 vroenten	1	capitole	geel
		1 de mijlpaal	1	capitole	geel
		1 kernkwartier fietspad	2	capitole	geel
		1 kernkwartier wandelpad	1	capitole	geel
		1 scarabee	3	capitole	geel
		1 revelingse erven	3	capitole	geel
		1 opetersepad	1	capitole	geel
		1 kraanvogelhof	1	capitole	geel
		1 barisakker	1	capitole	geel
		1 pleincollege	1	capitole	geel
		1 lyndakkers	2	capitole	geel
		1 smits van oyenlaan	2	capitole	geel
		1 europalaan	2	capitole	geel
		1 tomakker	1	capitole	geel
		1 varenpad	1	capitole	geel
		1 krenusepad	1	capitole	geel
		1 vrouwkensakker	2	capitole	geel
		1 laan van nuenhem	1	capitole	geel
		1 van goghtunnel	2	capitole	geel
		1 van rijckevorseellaan	1	capitole	geel
		1 de beeksetuin	1	capitole	geel
		1 oudesteun	1	capitole	geel
		1 schoutsappellaan	2	capitole	geel
		1 wermersland	1	capitole	geel
		1 donkervoort	2	capitole	geel
		1 annawalravenlaan	1	capitole	geel
		1 papenvoortse dijk	1	capitole	geel
		1 smits van oyenlaan(info	1	capitole	geel
		1 hopveld	1	capitole	geel
		1 kwezelpad	1	capitole	geel
		1 atonkesemaker	1	capitole	geel
		1 lindenlof	1	capitole	geel
		1	1	capitole	geel
		1 kloosterstraat	1	capitole	geel
		1 benartstraat	1	capitole	geel
		1 oosterhouthof	2	capitole	geel

dag	hoevaak per week	adres	aantal	type	kleur
donderdag		1 colsehoefdijk	1	capitole	geel
		1 panakkers	2	capitole	geel
		1 stationweg	2	capitole	geel
		1 oudedijk	1	capitole	geel
		1 de hofstad	1	capitole	geel
		1 de spijkert	1	capitole	geel
		1 europalaan	2	capitole	geel
		1 europalaan ventweg	1	capitole	geel
		1 de pincart	1	capitole	geel
		1 dubbestraat	1	capitole	geel
		1 boord kruisbeeld	1	capitole	geel
		1 achterbos	1	capitole	geel
		1 broekdijk begraafplaats	1	capitole	geel
		1 willem sengershof	1	capitole	geel
		1 ten hout	1	capitole	geel
		1 hoekstraat	1	capitole	geel
		1 de kruik	3	capitole	geel
		1 heikampen	1	capitole	geel
		1 rullen	1	capitole	geel
		1 heiligkruisbeeld	2	capitole	geel
		1 de boomtuin	1	capitole	geel
		1 van kemenadelaan	1	capitole	geel
		1 d'n huikert	1	capitole	geel
		1 heuvel	2	capitole	geel
		1 heuvelplein	1	capitole	geel
		1 rijterweg	1	capitole	geel
		1 berkenpad	1	capitole	geel
		1 terwaarde	1	capitole	geel
		1 lieshoutseweg parkeerp	2	capitole	geel
		1 de polde	1	capitole	geel

Bijlage 3: Voorbeeld monitoringsformulier

Beoordelingsformulier Kwaliteitsniveau Afvalbak						
Nummer afvalbak (kaart)			Fotonr. 173-4			
Locatie (straatnaam)			Kalvariepad			
Type afvalbak			overig:			
☒ Bammens Capitole geel			☐ Portello			
☐ Blikvanger			☐ overig:			
Schoonheid, netheid, verzorgingsgraad						
Afvalbakken technische staat						
Algemene indruk afvalbakken		zeer hoog 5	hoog 4	basis 3	laag 2	zeer laag 1
beschadigingen		als nieuw 5	geen/ licht 4	licht 3	matig 2	ernstig 1
vast/loodrecht			recht, beperkt scheef 4	scheef 3	ernstig uit lood 2	
schilderwerk (constructief/optisch)		als nieuw 5	goed 4	redelijk, lichte schade 3	matig, roest zichtbaar 2	grote gebreken, roest etc. 1
restlevensduur		als nieuw 5	>5 jaar 4	>8 jaar 3	<1 jaar 2	kapot: direct vervangen 1
Afvalbakken verzorging						
vulgraad			schoon 4	matig schoon 3	vuil: een of meerdere 2	
			max 80% gevuld	80-100% gevuld	100% vol uitpuilend	
(huis)afval bijgeplaatst			geen 4	beperkt 3	veel 2	
zwerfafval rondom afvalbak		0 stuks 5	1-3 stuks 4	4-10 stuks 3	11-25 stuks 2	>25 stuks 1
aanslag (algen/ zand)			niet/ nauwelijks 4	enigszins 3	sterk/ veel 2	
aanwezigheid graffiti/ stickers			geen/ kleinschalig 4	redelijk 3	(zeer) veel 2	
opvallend/ beeldbepalend			geen/ niet 4	incidenteel/ soms 3	overheersend 2	
Afvalbakken inrichting en gebruik						
zichtbaarheid		opvallend, in zicht 4		beperkt zichtbaar 3	niet zichtbaar, verstopt 2	
plaatsing op route		langs looproute/ op verblijfplaats 4		enige afstand langs route/ van verblijfplaats 3	grote afstand, moeilijk bereikbaar 2	
Conclusie		Bak prima 4		Aandacht locatie en kwaliteit 3	voorstel verwijderen/ vervangen 2	
				Onderhoudsbeurt Bak 3		
Opmerkingen:						

Bijlage 4 Technische plaatsingscriteria afvalbakken

Onderstaande gegevens is gecompriemd uit de CROW publicatie 'Afvalbakken in de openbare ruimte'

Centra

Winkelstraat/ promenade + Markt	
Kenmerken:	Een gebied met voornamelijk winkels dat veel bezocht wordt
Plaatsing:	op looproutes 30-70 meter, buiten looproutes <25 meter
Type:	designbak
Opmerkingen:	• Zorg voor voldoende lediging, ook in het weekend • Gebruik opvallende afvalbakken • Winkeliers zijn verantwoordelijk voor het opruimen van het afval dat ze veroorzaken • Vermijdt centrale afvalinzamelingslocaties in het zicht van het winkelend publiek, dit trekt afval aan

Buurtwinkelcentrum	
Kenmerken:	Winkelpanden met eventueel bovenwoningen
Plaatsing:	op looproutes 30-70 meter, buiten looproutes <25 meter
Opmerkingen:	• Ook afvalbakken bij parkeermeters e.d. • Gebruik een opvallende kleur afvalbak • Let op dat afvalbakken niet in de loop of in de aanvoeroute van goederen staan • Winkeliers zijn verantwoordelijk voor het opruimen van het afval dat ze veroorzaken

Horeca	
Kenmerken:	Uitgaansgelegenheden, verkooppunten, terrassen
Plaatsing:	op looproutes 30-70 meter, buiten looproutes <25 meter
Opmerkingen:	• Let ook op de looproutes van en naar de locaties (vaak meerdere routes) • Ondernemers zijn verantwoordelijk voor het opruimen van het afval dat ze veroorzaken

Bijzonder gebouw	
Kenmerken:	verkooppunten, pinautomaten, bioscopen, musea etc
Plaatsing:	op looproutes 30-70 meter, buiten looproutes <25 meter
Opmerkingen:	• Plaats op plekken waar veel potentieel afval aanwezig is afvalbakken (pinautomaat, folders etc.) • Plaats bij evenementen tijdelijk extra bakken • Let op bereikbaarheid afvalbakken i.v.m. geparkeerde fietsen

Openbaar vervoer

Bushalte	
Kenmerken:	Bushaltes/ taxistandplaatsen
Plaatsing:	binnen <25 meter van de halte/ standplaats
Opmerkingen:	• Plaats bij elke bushalte minimaal 1 afvalbak, op drukke plaatsen meerdere afvalbakken • Gebruik een opvallende kleur afvalbak • Plaats op de drukke aanlooproutes ook bakken (zie ook locatietype scholen/ snoeproute) • Zichtbaarheid vanuit de in- en uitstapplaats is belangrijk

Fietsenstalling	
Kenmerken:	Fietsenstallingen/ parkeerplaatsen
Plaatsing:	op looproutes 30-70 meter, buiten looproutes <25 meter
Opmerkingen:	• Plaats de bakken bij de in- en uitgang • Let extra op de looproutes binnen het gebied • Let op bereikbaarheid van de afvalbakken i.v.m. geparkeerde fietsen • Zorg dat de fietsenstalling schoon en heel is

Jeugd

School/ snoeproute	
Kenmerken:	Schoolplein en snoeproutes
Plaatsing:	op looproutes 30-70 meter, buiten looproutes en op schoolplein <25 meter
Opmerkingen:	• Zorg voor voldoende bakken en blikvangers zodat het weinig moeite kost om het afval in de bak te gooien • Gebruik een opvallende kleur afvalbak/blikvanger • Plaats de bakken/blikvangers bij de in- en uitgang van de school, fietsenstalling en het schoolplein • Plaats bakken/blikvangers op plaatsen waar de scholieren pauzeren en consumeren, ook op de aanlooproutes van en naar school • Speciale vormgeving of 'uitdaging' kan het gebruik bevorderen • Maak goede afspraken met de school over het beheer van de afvalbakken en het opruimen van de school en omgeving

Speelplek	
Kenmerken:	Speelplaatsen/ trapvelden voor kinderen
Plaatsing:	loopafstand <25 meter
Opmerkingen:	• Plaats de bakken bij de in- en uitgang en bij banken • Indien afrastering aanwezig is de bak binnen de afrastering plaatsen • Plaats de bakken bij voorkeur op verharde ondergrond • Plaats geen bakken direct naast zandbakken of speeltoestellen

Groen/ recreatie

Park	
Kenmerken:	Groene gebieden in de stedelijke omgeving
Plaatsing:	Binnen <25 meter op verblijfsplaatsen
Type:	standaard en hondenpoepbak
Opmerkingen:	• Plaats de bakken bij de in- en uitgangen van het park en op kruispunten • Beperk het aantal bakken en bekijk per afvalbak of de plaatsing echt nodig is • Zorg voor afvalbakken op vis- en voerdersplaatsen • Controleer, ook bij weinig gebruik, regelmatig de vullingsgraad

Sportterrein	
Kenmerken:	Een terrein specifiek voor het uitoefenen van sport of sportevenementen met een clubgebouw en parkeergelegenheid. Tijdens evenementen een piek van het aantal bezoekers
Plaatsing:	op looproutes 30-70 meter, buiten looproutes <25 meter
Opmerkingen:	• Plaats de bakken bij de in- en uitgang van het terrein en op de parkeerplaats • Let extra op de looproutes binnen het gebied • Regel de plaatsing, het beheer en lediging van de bakken op het eigen terrein met de vereniging zodat ook hier voorzieningen aanwezig zijn • Betrek jeugd bij het verwijderen van het zwerfafval en het beheren van de bakken

Hondenlosloopterrein/hondenlosloopweg	
Kenmerken:	Een terrein/weg specifiek voor het onaangeliijnd laten lopen van honden
Plaatsing:	op looproutes 30-70 meter
Opmerkingen:	• Plaats de bakken bij voorkeur bij de in- en uitgang van het terrein • Let extra op looproutes binnen het gebied

Evenementenplek	
Kenmerken:	Een plek voor tijdelijke evenementen en feesten
Plaatsing:	op looproutes 30-70 meter, buiten looproutes <25 meter
Opmerkingen:	• Zorg op vaste evenementenplekken voor voldoende vaste bakken

	• Plaats tijdelijke bakken (minicontainers) bij incidentele evenementen zoals kermis of jaarmarkt • Zorg voor voldoende lediging • Plaats de bakken bij de in- en uitgang van het terrein en op de parkeerplaats/ aanlooproute • Leg verantwoordelijkheid bij de organisatie • Regel de verantwoordelijkheden in de vergunning
--	--

Natuurgebied/ recreatieterrein: fiets-/voetpad	
Kenmerken:	Een afgebakend gebied, speciaal voor voetgangers en/of fietsers. In de meeste gevallen grenzen de paden aan onverhard oppervlak
Plaatsing:	geen afvalbakken, indien bankjes e.d. aanwezig zijn: zie locatietype park
Opmerkingen:	• Plaats bij voorkeur geen afvalbakken tenzij er specifieke redenen zijn om het wel te doen • De gebruiksintensiteit is vrij gering en het kost relatief veel moeite om de bakken te legen • Mensen ervaren een hoge weggooidrempel • Een afvalbak kan juist vervuiling aantrekken • Bezoekers zijn zich bewust van het weggooidrag

Natuurgebied/ recreatieterrein: parkeerplaats	
Kenmerken:	Een openbare parkeerplaats in een natuur- of recreatiegebied, meestal met informatieborden
Plaatsing:	op looproutes 30-70 meter
Opmerkingen:	• Plaats de bakken in het zicht • Zorg voor afvalbakken bij bankjes of tafels • Bezoekers zijn zich bewust van het weggooidrag

Strand of zwemplas	
Kenmerken:	Een plas of binnenwater waar mensen aanwezig zijn om te recreëren
Plaatsing:	op en rond de stranden <25 meter, op looproutes 30-70m
Opmerkingen:	• Zorg voor voldoende capaciteit en lediging, ook op piekdagen in de zomer en in het weekend • Probeer de afvalbakken op looplijnen te plaatsen • Houd rekening met insecten rond de afvalbakken • Plaats afvalbakken bij de in- en uitgangen en bij horecagelegenheden

Hoofdstructuur

Parkeerplaats stedelijk	
Kenmerken:	Parkeerplaats voor meerdere voertuigen in een woongebied of winkelcentrum
Plaatsing:	op looproutes 30-70 meter, buiten looproutes <25 meter
Opmerkingen:	• Plaats meerdere bakken • Gebruik een opvallende kleur afvalbak • Plaats de bakken op voorspelbare en goed zichtbare plekken • Combineer kaartjesautomaten en afvalbakken

Hoofdweg	
Kenmerken:	Doorgaande route in stedelijk gebied met fietspad
Plaatsing:	op looproutes 30-70 meter, buiten looproutes <25 meter
Opmerkingen:	• Zorg voor een voorspelbare plaatsing • Gebruik een opvallende kleur afvalbak • Plaats alleen bakken op plaatsen waar ook fietsers en voetgangers komen (zie ook locatietype scholen/snoeproute en bushaltes)

Tankstation	
Kenmerken:	Verzorgingslocaties met tankstation inclusief winkel
Plaatsing:	op looproutes 30-70 meter, buiten looproutes <25 meter
Opmerkingen:	- Plaats de bakken op de aanlooproutes (zie ook locatietype scholen/snoeproute) - Maak afspraken met de eigenaar over plaatsing van eigen bakken direct rond de locatie en het onderhoud/lediging van deze bakken

Afvalinzameling

Afvalinzamelinglocatie	
Kenmerken:	Locatie met bovengrondse of ondergrondse afvalbakken, meestal voorkomend bij wooneenheden of hoogbouw
Plaatsing:	direct naast de inzamelingslocatie, <25 meter
Opmerkingen:	- Maak de afvalbakken regelmatig leeg omdat dozen/ tassen veel ruimte innemen - Zorg voor een schone omgeving van de inzamelingslocatie - Verwijder illegale stort zo snel mogelijk

Woongebieden

Woonwijk hoogbouw	
Kenmerken:	Stedelijk gebied met veel hoogbouw
Plaatsing:	op looproutes 30-70 meter
Opmerkingen:	- Beperk het aantal bakken en overleg met bewoners over de plaatsing van bakken voor acceptatie - Plaats de bakken op kruisingen, pleinen, bij ingangen hoogbouw/ flat en op sterk vervuilde plaatsen (zie ook locatietype afvalinzamelingslocaties)

Woonwijk laagbouw	
Kenmerken:	Stedelijk gebied met veel laagbouw en plantsoenen/ groengebieden
Plaatsing:	Op looproutes 30-70 meter
Opmerkingen:	- Overleg met bewoners voor een betere acceptatie - Overweeg om hier geen afvalbakken te plaatsen indien de vervuilingsgraad beperkt is (zie ook locatietypen afvalinzamelinglocatie, scholen/ snoeproute, speelplek)

Werken

Industrieterrein	
Kenmerken:	Openbare ruimte op een industrieterrein. het betreft hier voornamelijk locaties met informatieborden en parkeerplaatsen
Plaatsing:	<25 meter aangezien er veel eenmalige bezoekers zijn
Opmerkingen:	- Plaats alleen afvalbakken bij informatieborden en/of openbare parkeerplaatsen - Maak afspraken met bedrijven over afvalbakken op eigen terrein

Kantoorparken	
Kenmerken:	Openbare ruimte bij een kantoorpark
Plaatsing:	op looproutes 30-70 meter
Opmerkingen:	- Plaats afvalbakken op de looproutes en bij informatieborden/ parkeerplaatsen (zie ook locatietype bushalte) - Maak afspraken met kantoren over afvalbakken op eigen terrein